

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Vrem dreptate!

— Manevre în fața luptei de apărare a bisericii —

In sufletul blând și pașnic al Ardealului credincios, proiectul de »Regim al cultelor minoritare« a căzut ca un bolovan aruncat de un nebun în ape limpezi, nebănuind de adânci. Apele s'au turburat, și azi pe câmpurile noastre trece, puternică și amenințătoare, lozinca: *Vrem dreptate!*

Conștiința religioasă a bisericii noastre se manifestează, impunător și demn, în toate colțurile provinciei bisericești de Alba-Iulia și Făgăraș. Vestile pe cari le primim din toate părțile sunt din acele cari, ca mâine, ne vor face să preamărim pe Domnul pentru zilele în cari ne-a cercetat și ne-a pus la încercare.

Insuflețirea mirenilor noștri, cari stau, ca un om, gata să-și apere credința cu jertfa din urmă, a pus pe gânduri nu numai pe bătașii pravoslavnic, ci și pe cărmuitorii țării. De aceea au și început, prin presă și organele administrative, cunoscutele manevre pentru împiedicarea acestei deslănțurii puternice a solidarității noastre. Se trimbitează, că faimosul articol 45 ar fi suprimat; că I. P. S. Sa mitropolitul ar fi oprit orice manifestare de protest; că procesiunile și adunările noastre vor fi oprite cu forța, și altele.

Sunt prea cunoscute aceste manevre, decât să mai poată desorienta ori înfrica pe cineva. Publicăm totuși, cu plăcere, pentru deplina lămurire a tuturor, următorul

Comunicat

Comitetul central arhiepiscopesc de acțiune pentru apărarea bisericii, luând cunoștință de feluritele încercări puse la cale pentru a zădărnici lupta de apărare începută cu atâta elan de toată suflarea românească unită cu Roma, aduce la cunoștința tuturor fraților în credință următoarele:

1. Nu este adevărat, că proiectul de lege al »Regimului cultelor« ar fi fost modificat pe întreagă linia conform dreptății și justelor noastre revendicări. — Nu este adevărat, în special, că ar fi fost suprimat faimosul articol 45. — Dimpotrivă, proiectul va fi prezentat la dezbaterile publice ale Corpurilor legiuitoare cu acest articol necinstit și primejdios.

2. Nu este adevărat, că I. P. S. Sa mitropolitul Blajului ar fi oprit procesiunile și manifestațiunile de alăpărire la biserica noastră, izbucnite spontan din însuflețirea noastră în fața primejdiei ce ne amenință.

3. Dreptul de-a ne ruga lui Dumnezeu și a cere dreptate este sfânt și nu ni-l poate răpi nimeni. El este garantat în legile țării, și nici un organ administrativ nu are puterea să ne oprească în deprinderea lui.

In consecință, comitetul stăruie cu toată puterea pentru executarea programului stabilit la Cluj, în 7 Martie. An deosebit:

a) Roagă toate parohiile cari încă nu ar fi ținut procesiunile prevăzute acolo și nu ar fi trimis adresele de protest, să le ducă la îndeplinire neîntârziat. **Orășele,** în primul loc, să dea fast și putere cât mai mare acestor manifestațiuni.

b) Ținând seamă de importanța pe care o are pentru viitorul bisericii noastre **Congresul care se va ține la Cluj în 22 Martie,** stăruie, ca din fiecare parohie să fie de față măcar doi fruntași. Roagă la deosebi pe intelectualii noștri, să ia parte la congres în număr cât mai mare, fiindcă acolo se va întemeia organizația noastră cea mai importantă pentru apărarea și întărirea sistematică, permanentă, a bisericii noastre va mântui neamul românesc.

Blaj, 13 Martie 1928.

DDr. George Borșan Prof. Augustin Popa
președinte secretar

Nebunia ortodoxă

Tot mai mult se adeverește, că singurul scop al legii cultelor este desființarea bisericii noastre

de Dr. ALEXANDRU RUSU

Deși combinate în taină pentru a negăsi cât mai desorientați și nepregătiți, dispozițiile ostile bisericii noastre ale proiectului dlui ministru Lapedatu au dat în biserica noastră de o împotrivire atât de documentată, încât numai cei de rea credință mai pot să-i arunce în față că punctul ei de vedere ar fi lipsit de temeiul dreptății.

Argumentele invocate de Preasfinții noștri arhieriei în fața Comisiunii cultelor — prezidate, într'un chip cât se poate mai nepotrivit, chiar din partea mitropolitului dela Sibiu — au pus în cea mai deplină lumină, că nenorocitul articol 45 și altele cari ne sunt ostile, se împotrivesc Constituției, făcând din »protecțiunea cea deopotrivă« o adevărată batjocură; că ele contravin canoanelor bisericești și tuturor legislațiilor civile moderne; și în sfârșit — ca argumente de mare importanță socială și politică —, că pe urma legiferării acestor articole, țara se va trezi în plin rasboiu confesional, care, prin anacronismul său, poate să-i primejduiască chiar existența.

În fața acestor argumente cari au impresionat pe toată lumea de bună credință, ortodoxia — animată de habotnicul gând al refacerii, prin această lege, a unității religioase a neamului — n'a putut să opună decât ideea inoperantă a unei preținse »reparații istorice«, care, la rândul ei, încă n'a putut fi susținută decât într'un chip de tot lamentabil.

De pe urma ciocnirii din Comisiune a tezelor celor două biserici românești, toată lumea — chiar și cea cu pronunțate simpatii pentru ortodoxie — a rămas cu impresia, că aderentii Sibiului n'ar fi fost destul de pregătiți și că ceice militau pentru teza bisericii noastre ar fi isbutit să ajungă, pe urma acestui fapt, într'o vădită superioritate de argumentare. Or, lipsa aceasta de »nepregătire« este un basm și încă unul din acelea, ale cărui fire de aur se destramă în fața adevărului, ca fulgii de zăpadă în bătaia razelor soarelui. Căci este cu totul inadmisibil, ca ceice singuri au inspirat întreg proiectul de lege al cultelor și ceice înșiși au prezidat — poate chiar forțând uneori mâna ministrului — stilizările păcătoase ale diferitelor dispoziții cari ne sunt ostile, să nu fi adunat, având și timpul de lipsă și toate mijloacele dorite, tot materialul ce putea fi invocat în sprijinul tezei ortodoxe. Că oamenii de știință ai ortodoxiei de obicei nu sunt prea documentați, este foarte adevărat, dar a spune că, în fața

situației date, când întreg planul diabolic al desființării bisericii noastre avea să stea, ori să cadă, pe chestia menținerii absurdităților iuridice din articolul 45, oamenii Neodihnitului dela Sibiu — și el însuși — nu s'ar fi făcut »luntre și punte« pentru a da tezei ortodoxe temeiul științific, dorit, este o glumă, care nu poate prinde în serios.

Adevărul e altul. Cu toate eforturile ortodoxiei și cu toate caznele prin cari va fi trecut retorta alchimistă a »elevului« Dr. I. Mateiu, »miracolul« unui solid temei de știință pe seama nenorocitului articol 45, nu s'a putut găsi, și astfel s'a convenit ca, de dragul nădejdlor utopice cari se leagă de legiferarea acestui articol, ortodoxia să nu refuze a da pe smeritul, încasând chiar și oprobriul lipsei de pregătire.

Rămâne deci mai presus de orice discuție, că temeiul de dreptate pe care razimă teza bisericii noastre nu poate fi răsturnat de nici o considerație obiectivă și dacă guvernul cu toate acestea a menținut și continuă să mențină dispozițiile gravaminoase ale proiectului dlui Lapedatu, înseamnă că este și el de acord cu tendințele mărturisite ale ortodoxiei sibiene de a încerca, pe această cale, o sărobire a forțăreței de lumină și viață creștinească și națională, care a fost Blajul și biserica lui.

Aceasta este o realitate, care nu poate scăpa nimănui și oricine a putut privi mai de aproape în laboratorul tainic al dlui Lapedatu — adus și susținut la ministerul cultelor din partea arhieriei ortodoxe și din Ardeal — trebuie să admită, că principiile depuse în proiectul pentru noul regim al cultelor nu sunt cerute de interese de stat, ci singur și exclusiv de acelea ale proselitismului ortodox, servit și până acum, pe toate căile, din partea liberalismului încă stăpânitor.

Dar răbdarea și »purtarea cuminte« a bisericii noastre au și ele un capăt. Și dacă am înghițit mizeriile ce ni-s'au făcut până acum, nu înseamnă că suntem gata să primim, cu mâinile în sin, și această nouă lovitură. În fața ei, arhieriei bisericii noastre au declarat că sunt gata și pentru jertfele cele mai mari și dacă guvernul nu va ceda — cum pare a fi hotărât — vom asista, fără dar și poate, la momente cum nu s'au mai văzut în istoria bisericii noastre.

Alarmată de primejdia ce ne așteaptă, întreagă provincia noastră bisericească s'a ridicat, ca un om, pentru apărarea dreptu-

rilor sale și noi n'am pierdut încă toată nădejdea că în cele din urmă — considerând și greutatea situației extrem de dificile ce s'a creiat țării prin hotărârea dela Geneva în procesul optanților — guvernul nu va lăsa ca nebunia ortodoxiei sibiene să facă un balamuc din țara întreagă.

Pentru Ardeal, ajunge cel dela Sibiu, iar dacă I. Preasfințitul Nicolae găsește că nu poate să-i încapă pe toți nebunii ce-i are n'avem nimic împotriva, ca acela să fie lărgit, pe chiar banii țării, în chip potrivit.

La dorință putem să-i servim chiar și planuri.

Incă o revenire

S'au refăcut și „pecețile rupte“ dela Chețani.

Incă în numărul trecut am anunțat, că — afară de câteva familii, cari mai așteaptă — credincioșii noștri din Chețani (jud. Turda), amăgiți o vreme de promisiunile nesăbuite ale agenților ortodoxiei, a revenit la biserica în care au fost botezați. După Gălăușii dela isvoarele Mureșului, unde de mult s'a șters și amintirea rătăcirii trecătoare, iată deci o nouă dovadă a eșecului complet pe care-l încearcă proselitismul neodihnă al Sibiului. Înfrângerea aceasta dela Chețani este cu atât mai semnificativă, cu cât — având aici și ortodoxii o parohie veche, cu toate cele de lipsă, și creindu-se pentru cei «trecuți» chiar o a doua parohie ortodoxă — e limpede, că revenirea la matcă a acestor din urmă este a se atribui în primul rând puterii de viață a bisericii noastre.

Felicitanđ din tot sufletul pe p. GHEORGHE GRECU de acolo pentru această frumoasă izbândă, dăm aici, cu titlu de document, scrisoarea pe care foștii «ortodocși» din Chețani reveniți la sinul bisericii noastre se roagă de I. Preasfinția Sa p. mitropolit «să nu le socotească lor păcatul acesta».

Iată acest document:

Inalt Preasfințite Părinte!

Înainte cu 2 ani, când parohia unită deveni vacantă prin moartea bătrânului nostru preot, o bună parte din credincioși am fi dorit să avem preot pe p. Iosif Șerban, fiindcă totul era la noi o ruină, și ce e mai mult ne lipsiau toate super-edificatele, iar susnumitul ne promitea toate bunătățile, eclejic, lectical, zile de lucru. Atât am dorit și am cerut, dar preotul dorit de noi cu rudeniiile sale, în frunte cu un avocat — nepot al preotului — ne-au dus mai departe, spre durerea noastră și rușinea lor, ne-au dus sufletele noastre pe tîpsie episcopiei ortodoxe din Cluj. *N'am făcut treceri după lege și totuși ne-am tresit ortodocși, că așa ne-au condus susnumiții, și apoi așa ne-au amăgit oamenii episcopiei ortodoxe din Cluj.*

Ajunși în ghiarele hrăparețe ale P. S. Sale dela Cluj, au urmat pe lângă promisiuni: amăgiri, amenințări și altele. Zi de zi am văzut soarta noastră asemănându-se cu cea a fiului rătăcit din sf. Evanghelie. La început ni-se promiteau toate bunătățile și ni-se păreau împlinite prin „ortodoxie“ toate dorințele noastre. Dar vai, și iarăși vai, *a trebuit să trecem prin toate amăgirile, și să gustăm toate desamăgirile, apoi lipsurile fiului rătăcit.*

Promisiunile și amăgirile nu s'au împlinit, amenințările s'au spulberat, iar noi am rămas să ne nutrim cu nădejdi amăgitoare în puterea, mai mult decât omenească, a unui avocat și în atotputernicia bisericii dominante, *nădejdiile noastre însă: rădăcinile fiului rătăcit.* Mângăierile sufletești așteptate întârziău să vină, liniștea sufletească se depărta dela noi. Pe când frații noștri rămași statornici mergeau frumos înainte și fără teamă, noi a trebuit să îndurăm amărăciunea sufletească, că de câte ori treceam pe lângă biserica, unde ne-am pomenit, să între junghiuri, cari să săgeteze inimile noastre.

Azi, răbdarea noastră și-a ajuns culmea, *nu mai putem îndura toate acestea amărăciuni.* De aceea ne întoarcem, ne recunoaștem

greșala: „Doamne greșit-am la cer și înaintea Ta și nu mai suntem vrednici să ne numim fiii Tăi“. Drept aceea ne rugăm, pentru că e vorba de mântuirea sufletelor noastre, *să ne iertați și să ne primiți în sinul bisericii, pe care o cărmuiți cu înțelepciune, pentru că e singura biserică, dela care putem aștepta mângăiere și liniștea sufletească — iar odinioară fericirea cea veșnică.*

Chețani, la 29 Februarie 1928.

Anrel Goga, Găbudean Ioan, Maria Miș, Găbudean Anica, Găbudean Lăurian, Ambrosie Miș, Ioan Mihășan, Puia Aurel, George Goga, Roman Ilie, Puia Ilie Teana, Puia Tănăsie, Roman Ioan, Bogătean Teofil, Tănăsie Macarie, Găbudean Alexandru, Puia George, Bogătean Dionisie, Maier Emil, Bogătean Marie, Puia Toader, Chiș Ioan, Puia Ană, Roman George, Trif Ană, Ioan Pantea, Șerban Ilie, Păcurar Toader, Octavian Roman, Păcurar Iosif, Chiș Octavian Lung Pavel, Mărinea Lung, Laurian Lung, Ioan Lung, George Lung, Roman Nicolae, Roman Constantin, Maier Antonie, Ioan Pantea, Ioan Bang, Tănăsie Chiș, Marta Șerban, Trif Ana, Dumitru Goga, Găbudean Marta, Bad Ioan, Berchișan Maria, Goga Axinia, Macarie Ilie, Găbudean George, Ioan Dan, Dionisie Sălcudean, Maria Sălcudean, Dumitru Păcurar, Aurel Astăluș, Maria Dan, Ioan Aldea, Gișor Pinteau.

Pe calea destrămării

Intreagă organizația liberală din Sântimbru părăsește partidul

Urmând pilda celor 11 preoți, a căror scrisoare de părăsire a partidului liberal am dat-o în numărul ultim, organizația liberală din Sântimbru a hotărât ieșirea în corpore din legăturile acestui partid.

Iată și scrisoarea lor, adresată tot dlui Chirculescu, președintele organizației județene:

Domnule Președinte!

Subsemnații, fiind siliți de împrejurări cari cu puțină bunăvoință se puteau evita, Vă anunțăm ieșirea noastră din partidul național-liberal.

Am fost membri sinceri și voiam ca și în viitor să fim gregari devotați ai partidului, care se vede că prin moartea marelui Ionel Brătianu și-a pierdut busola politică, făcând proiecte de legi, cari lovesc în ceace are omul mai scump, în suflet.

Noul regim al cultelor tuie adânc în ceace suntem și noi vulnerabili, în credința sufletului nostru, în acel „nolli me tangere“ pe care-l apărăm părăsindu-ne chiar credința politică.

Noi, dle președinte, considerăm noul regim al cultelor drept un început de luptă confesională care va învrăjbi frați și care nu poate fi favorabilă mult doritei uniri sufletești, de aceea potestăm în contra lui cu toată tăria sufletului nostru creștinesc și românesc.

Frimiți, Vă rugăm, Dle președinte, expresiunea deosebitei noastre stime.

Sântimbru, la 5 Martie 1928.

ss. Emil Muntean, președinte a org. locale, ss. Liviu Dumitrean, preot, membru în com. județan, ss. Popa Ioan, vice președinte, ss. Popa Lica, secretar, ss. Ștefan Selegean, ss. Trif Florian, ss. Chirilă Selegean, ss. Ioan Selegean, ss. Fleșer Marian, ss. Culiția Selegean, ss. Fleșer Mihail I. Loghiu, ss. Muntean Rudolf, ss. Trif Vasilie, ss. Muntean Victor, membrii în comitet, ss. Ioan Jurca, secretarul org. liberale din Bucurdea, ss. Aurel Jurca, membru în comitet.

SĂ NU UITĂM ȘOIMUȘUL. O nouă serie de contribuții oferite pentru refacerea parohiei Șoimușul ne îndeamnă să subliniem din nou importanța acestor daruri, menite a pune în lumină solidaritatea întregii noastre biserici cu ceice au fost năpăstuiți din partea ortodoxiei neostoiate a Sibiului. Ultimele contribuții sunt următoarele: p. Dr. Alexandru Rusu, canonic, Blaj și Dr. Iuliu Chiș, avocat Săn-Marghita câte 1000 Lei, p. Dr. Mihail P. Popu, preot Șincai 750 Lei, Dr. Romul Mioc, primar Petroșeni, Dr. Augustin Tatar, Dr. Coriolan Pop-Lupu, Dr. Augustin Popa și Dr. Vasile Aftenie, profesori de teologie, Blaj, câte 500 Lei, Dumitru Duca, notar Albești și p. Dr. Ioan Marina, preot Sat-Slatina (Cehoslovacia), câte 200 Lei și p. Dr. Augustin Opriș, preot Someș-Odorhei 100 Lei. — Dumnezeu să le răsplătească! Iar cele multe înainte!

Articolul 45

Câteva observări pentru d. Dr. I. Mateiu, raportorul dela Cameră al legii cultelor

Fiindcă până în momentul, când scriem aceste șire, nu e sigur dacă guvernul renunță, ori nu, la articolul 45 al legii cultelor și fiindcă pare a fi mai probabilă știrea, că — sub presiunea bisericii ortodoxe — oră nuntare la el nu ar fi să aibă loc decât în extremis — dăm aici și aceste câteva observări întregitoare asupra faimosului articol 45:

Pentru a da o aparență de justificare, dispozițiuni de-a împărți averile bisericesti, d. Dr. Mateiu, raportorul legii, recurge la ipoteze, cari arată simplaminte nepriceperea sa juridică, și nimic mai mult. El susține anume: că averea bisericască este *proprietatea exclusivă a singuraticelor instituite iuridice* din sinul bisericii, cari n'au în acest punct nici legătură cu întreg cultul și că: „Statul nu ocupă de chestii de credință și canoane; operează numai cu elemente juridice. Canoanele ies din discuție, fiind inoperante“.

Chiar admitând absurdul „independenței“ create de inoperanța priceperii juridice a inventatorului, rămâne în întregime contradicțiu cu art. 50 din *Legea persoanelor morale*, care prevede, că asociații cari se retrag s'au cari sunt excluși n'au nici un drept asupra avutului social.

Dar de unde scoate dl Mateiu ideea amuzantă a „independenței?“ Din dreptul canonic „inoperant“, de sigur nu. — Totuși, se provoacă la niște statute de *administrare* a averii bisericesti publicate la Blaj, cari: fac răspunzători pe curatorul primar și preot pentru buna chivernisire, prescriu marginile puterii așa numitei „reprezentanțe parohiale“ care n'au măcar nu poate sta în instanțe fără autorizația episcopului, cu atât mai puțin poate vinde etc. Strașnică pildă de independență!

În realitate, constituția, concordatul, legea bisericii ortodoxe, și însuși proiectul dlui Mateiu sunt așa de departe de a nesocoti canoanele, cât de departe e priceperea domnului Mateiu de pătrunderea raportului dintre biserica și stat. — Doar însuși acest proiect vrea să armonizeze legile statului cu ale bisericii. El recunoaște cultelor (art. 10.) dreptul de a conduce afacerile interne în conformitate cu statutele lor. — Recunoaște dreptul de persoană juridică numai acelor instituțiuni și organizațiuni bisericesti, cari au ființă „legală și canonică“, și un grup de adepți ai cutărui credințe noi nu pot constitui comunități cu personalitate juridică, decât dacă a fost „recunoscut“ întâiu cultul însuși și ei sunt constituiți conform legilor acestui cult. — De aceea Regimul cultelor nu are nici o dispoziție privitoare la înființarea persoanelor morale din sinul bisericii, viața și stingerea lor. El cere numai să aibă ființă legală, încadrată în cultul recunoscut de stat. — Acest lucru este declarat explicit, încât privește cultul catolic, în art. IX. al concordatului. — În consecință, după concepția fundamentală a proiectului: persoanele morale bisericesti au drepturi de persoană juridică în fața legilor țării câtă vreme au ființă canonică, și pierd acest drept, când se desființează canonic. — Dar canonică este existența unei persoane morale e independentă de numărul credincioșilor fluctuanți, cari vin, ori merg. — Este deci o anomalie a pune justiție să constate „structura esențială“ a unei instituțiuni bisericesti, și încă după astfel de criterii absurde.

Chiar la desființarea canonică a unei persoane morale bisericesti membri ei nu au asupra averii alte drepturi decât cele asigurate în legi și canoane. Or, acestea prevăd, că nici în acest caz averea nu e a lor.

Tăria noastră

Câteva momente de ordin mai înalt în sprijinul luptelor în curs pe chestia legii cultelor

de Dr. NICOLAE LUPU

proiectul stă pe acest temei. De aceea **prevede singur acest caz: stingerea** și nu se îngrijește nicări de soarta inguraticelor persoane morale desființate lor a socoate normată în propriile Lege și statute.

Consfătuirea dela Cluj. Miercurea trecută, la 7 Martie c. s'a ținut la Cluj consfătuirea alor vre-o 80 frunțași, reprezentând câte eparhiile provinciei noastre bisericești și au luat **hotărâri de cea mai mare importanță** pentru intensificarea mișcării porțite pe chestia nesocotitului proiect de lege pentru noul regim al cultelor.

Hotărârile luate au fost comunicate la reprezentaturilor centrelor bisericii noastre, cari au îngrijit de sigur de răspândirea lor. Cu toate acestea nu credem a fi de prisos să le redăm și noi în următoarele:

1. Frunțașii adunați s'au constituit în **comite de inițiativă pentru organizarea acțiunii apărare și întărire a bisericii noastre.**

2. Au trimis arhierilor bisericii noastre **președese de adesiune** la lupta inimoasă ce-o purtăm, iar Inaltei Regențe, președinției de consiliu, a Senatului și-a Camerei **proteste** pentru dispozițiilor supărătoare ale proiectului.

3. Au luat măsuri, ca în 11, ori cel mai târziu, mâine, în 18 Martie, **să se țină în toate eparhiile noastre rugăciuni și procesiuni plemne**, din prilejul cărora se vor trimite președese de adesiune și protest, după norma lor dela Cluj. În orașele și centrele mai însemnate acestea procesiuni se vor ținea toate în forme cât mai impunătoare — mâine în 18 Martie. Iar **Joia viitoare**, în 22 Martie, **se va ținea un mare congres al bisericii noastre la Cluj**, la care sunt invitați credincioșii din întreaga provincie. —

Pregătirile acestea încă sunt o dovadă, că **pe să trăim și că în scopul acesta suntem veștii gata de luptă.**

„Atleții bisericii dominante“. Sub titlul acesta se ocupă d. **Nae Ionescu** în numărul din 14 Martie c. al ziarului „Cuvântul“ de discuțiile urmate până acum la Senat pe chestia legii cultelor, subliniind că biserica ortodoxă s'a dovedit în aceste discuții de „o calitate inferioară“. „Acolo unde arzătorul fanatic al Papei, episcopul unit Alexandru Nicolescu dela Lugoj — spune d. N. I. — a lăsat texte juridice și canonice, argumente de drept și de fapt, reprezentanții bisericii noastre (ortodoxe) nu au putut face valabile decât puncte de vedere **politice** și o anumită sfântă dreptate — adesea reală — dar sprijinită numai sentimental și nu științific.“

Ni-se arată apoi, că purtătorul de cuvânt al ortodoxiei a fost singur mitropolitul dela Sibiu*), despre care afirmă că „nu e îndeajuns pregătit și de pătruns de spiritul bisericesc.“ — a venit însă în ajutor — spune d. N. I. — un adevărat „atlet al bisericii“ în persoana lui Popescu (Tudor), cunoscutul măscăriciu dela „Națiunea Vomitantă“, care — par noble fraterum — a reușit să solidarizeze, prin neghiobiile sale „dominante“, pe toți oamenii de bun simț împotriva extravaganțelor „nicolaiste“ dela Sibiul spasmelor unitofobe.

Insemnăm aici și **concluzia deosebit de prețioasă a dlui Nae Ionescu.** Este aceasta: „Unii gândesc totuși că biserica ortodoxă are dreptul la apărători ceva mai serioși. Nu de alta, dar pentru că e dominantă. Și a-și dori-o dominantă nu numai prin jandarmi, ci și prin ceva știință.“

*) Probabil pentru că ceilalți nu prea înțeleg să se solidarizeze cu habotniciile neavenite ale acestui mitropolit. N. R.

O pace! binecuvântată pace! — de mult ai zburat tu de pe meleagurile noastre! Fiii României te caută unde nu ești; iar unde ești, închid ochii ca să nu te vadă.

Neamul românesc se zvârcolește de durerile lăuntrice, ignoranța ca și un vâl negru se întinde tot mai tare pe plaiurile udate cu sudorile și sângele strămoșilor, glia — odinioară roditoare — par'că devine din zi în zi mai ingrată, sărăcia bate cu pumnul în ușa plugarului român; iar noi ne certăm, ca și cum ne-am desfăta în abundențele Egiptului de odinioară, și ca și cum n'am avea altceva mai bun de făcut.

Și pe ce motive? — Pe motive religioase. Frații ortodocși par'că se tem, că noi cu credința noastră nu ne vom putea mântui, sau poate — precum zicea Șincai — nu sufletele noastre, ci averile noastre le voiesc. Dar atunci pentru ce încearcă să ascundă acest gând diabolic și să-l îmbrace în haina pravoslavniciei credințe? Au nu e acesta fariseismul cel mai evident? Și oare cui folosește această luptă purtată cu mijloace cari nu duc la scop?

Noi catolicii nu numai de dragul câtorva pogoane de porțiune canonică suntem și ne mărturisim catolici, ci noi suntem convinși că religia catolică este singura care observă toate principiile evanghelice. Numai biserica catolică este adevărata biserică alui Isus Hristos, pentru că numai ea împlinește ultima poruncă a Mântuitorului dată celor peste 500 de frați și apostolilor, când s'a înălțat la cer: — Mergând învățați **toate popoarele**, botezându-i... etc... și învățându-i să păzească **toate câte am zis vouă** — și căreia singură îi promite că va fi cu ea până la sfârșitul veacului (Mateiu 28, 19—20). Aceasta noi o putem dovedi în orișice dispută publică dogmatică și istorică cu orișice învățați ai ortodoxiei, și suntem siguri că vom învinge.

Religia catolică nu se razămă nici pe averi, nici pe sprijin politic, ci se bazează pe **Adevărul cel veșnic.**

A căzut împărăția creștină alui Constantin cel Mare, au venit persecuțiile lui Constantin, Iulian Apostatul, Valente și a tuturor ereziilor plămădite la Bizanțul ignorant, fanatic și intolerant; dar biserica catolică n'a căzut. A căzut imperiul temporal al papilor, dar biserica a rămas, pururea tinără și plină de viață. A fost sfâșiata de schisme și lupte interne, s'a rupt dela sinul ei întreg Răsăritul, iar mai apoi, sub Leon X, toată Europa de miază-noapte; dar biserica catolică n'a defecționat, ci și-a continuat liniștită misiunea de a învăța toate popoarele, așa precum a primit porunca dela Intemeietorul ei.

A fost despoiată biserica de averile ei în atâtea rânduri, de către împărații ariani și iconoclaști ai Bizanțului, de către barbari și Hohenstanfeni, de Napoleon și Garibaldi; dar ea nu s'a stins, pentru că fundamentul ei este **Piatra Hristos.** Astăzi biserica catolică n'are domeniile lui Gregoriu VII, dar este mai bogată decât atunci; n'are cruciatele lui Inocențiu III, dar este mai puternică decât atunci; în țările Apusului n'are ajutoare dela stat, dar este dominantă prin cultura, prin morala și prin sfințenia ei.

Papa este prizonierul guvernului italian, dar este domu al lumii. Împărații pământului

și conducătorii țărilor și ai popoarelor îl cercetează în închisoarea lui, și se simt fericiți dacă pot sta câteva minute în apropierea lui. N'are armată, dar e o putere; are în stăpânirea sa atâtea neamuri diverse, și — pe principii politice și naționale — chiar contrare; dar în jurul lui toți se simt frați, toți îl iubesc și el pe toți îi iubește la fel.

Biserica catolică a fost sfâșiata de Foție, de Cherularie, de Luther, Calvin, Henric VIII, enciclopediștii și teroriștii francezi, francmasoni etc. și cu toate acestea astăzi este mai solidă mai închiegată și mai puternică decât ori când, pentru că **puterea și tăria ei este Domnul.**

Apostolul Petru, odinioară, s'a încrezut în puterile proprii, și pentru aceea Domnul l-a pedepsit, lăsându-l să cadă, nu înaintea unui împărat puternic, ci înaintea unei servitoare alui Caiafa. Tot asemenea El a pedepsit și pe biserica Sa când s'a încrezut prea mult în puterea ei pământească, ca să dovedească că **nu noi îl pășim pe El ci El ne păsește pe noi**, până când va sosi plinirea vremii, ca să fie o turmă și un păstor.

Și dacă noi n'am fi catolici — pe lângă spiritul de ordine practic și moral, ce avem din școlile Apusului — ce-am face oare, dacă am cunoaște atât de bine precum cunoaștem, atât biserica catolică cât și pe cea ortodoxă? Văzând de o parte ordine, disciplină, dragoste, curăție și sfințenie; iar de alta, ură, desbinare, calumnia, disordine și păcate — ne-am face catolici acum. La ce concluziuni am putea ajunge purcezând logic în compararea acestor două biserici, judecând numai după efecte?

Ce a produs biserica ortodoxă de când s'a separat de biserica lui Hristos? Ce produce azi în comparație cu cea catolică? Ce a produs pentru neamul nostru, și ce produce astăzi?

Noi suntem catolici convinși. Tăria noastră este Dumnezeu, și de aceea știm că ori și cât de furioase ar fi vânturile și furtunile cari ne vor bate, biserica noastră una, sfântă catolică și apostolică va rămânea până la sfârșitul veacului.

Sectele schismatice și eretice vor dispărea — mai curând sau mai târziu — iar biserica noastră va rămâne. Dacă guvernele vitrege în decursul veacurilor viitoare, ne-ar lua și casele de rugăciuni, noi ne vom ruga prin munți și prin peșteri; dar totuși ne vom ruga **cu inimă romană**, precum făceau și străbunii noștri pe timpul lui Niceta din Remesiana.

Nu vrem să ne facem ortodocși și suntem mândri că nu suntem. Ne par ridicole argumentele improvizate aduse de această biserică, cu „**legea strămoșească**“, „**legea statului**“, „**dominaniă**“, etc., căci nu vrem să fim inerți, cadavre înghețate, ci vrem să fim o biserică vie, practică, precum practică este și mentalitatea noastră occidentală.

Strămoșii noștri au arat cu plug de lemn, noi nu vrem să mai fim ca ei. Ei drept literatură și cultură aveau: Cele 12 vămi ale văzduhului. Pogorîrea Maicii Domnului la iad, Epistolia căzută din cer, și alte asemenea bazaconii; noi vrem cultură multă, cultură universală, cultură catolică.

Iubim pe Papa, căci este urmașul legitim al sf. Petru, infalibilul (nu impecabilul) vicar alui Isus Hristos în această lume. Despre aceasta ne convinge nu numai sfânta noastră cre-

dință, ci și istoria, care în timp de aproape 20 de veacuri nu ne poate arăta cel puțin un papă eretic; pecând alți patriarhi, și cu deosebire orientali, ne poate arăta o sumedenie.

Acela deci care și-ar pune în gând să nu se odihnească până când ne va face pe noi să ne lăpădam de catolicism, să știe de pe acum, că nu se va odihni în veci; iar dacă rupe crengi uscate și gomoloaște de omizi de pe trunchiul bisericii noastre, acesta va rămânea cu atât mai sănătos, mai trainic și mai viguros; iar porțile iadului nu vor avea nici o putere asupra noastră.

*

Ne-am rușina dacă baza mântuirii noastre ar depinde de simpatiile vre-unui guvern sau ale vre-unui stat. Suntem catolici, și *Acela care are viața întru sine, ne-a dat și nouă, întru cât facem parte din corpul său mistic, ca să trăim din însăși viața Lui.*

Credincioșii noștri încă sunt convingși, ca și noi, căci noi îi știm convinge cu argumente valide. Nu vom fi deci ortodocși nici odată, pentru că a fi ortodox (în sensul de azi al acestui cuvânt), însemnează a face parte dintr-o societate subredă care figurează sub numele de biserică, dar care n'are altă bază decât bunăvoința vreunui guvern și baioneta jandarmilor, nici alt fundament, decât minciuna și calomnia. Vom rămânea catolici, oricari ar fi persecuțiunile, le vom înfrunta pe toate, căci asta este *singura biserică și credință adevărată.* Toate celelalte secte schismatice și eretice sunt născociri omenești, destinate — mai curând sau mai târziu — pieirei. Vom lupta, ca să ne apărăm ce avem și suntem siguri, că vom învinge, căci cu noi este Dumnezeu și cu unica lui biserică catolică și apostolică. Ne veți putea lua averile, dar credința nu.

Odihniți-vă deci, o voi mitropoliți și episcopi ortodocși! Vedeți-vă de sufletele voastre și de ordinea din casa voastră. Nu faceți ca fariseii din evanghelie, alergând în ruptul capului ca să câștigați un prozelit, ca apoi împreună cu voi să-l faceți fiu al gheenei. Biserica noastră este conștie de exclusivă ei adevăratate, precum și voi sunteți conștii de șubrezimea și slăbiciunea voastră, că dacă nu v'ar sprijini statul, în 10 ani de zile v'am înghiți pe toți.

Luați-ne — dacă puterile lumești vă stau la dispoziție — averile, bisericile și puzderiile noastre; dar lăsați-ne în pace cu *minciuna legii strămoșești*, care nu poate fi adevărată și ascultați ce Vă spunem: Nu mai vrem să trăim în ignoranța și imbecilitatea în care au trăit „strămoșii“, ci vrem să ținem pas cu popoarele cari formează Trupul cel mistic al lui Isus Hristos, biserica *una, sfântă, catolică și apostolică.* Nu de dragul privilegiilor precum au făcut strămoșii noștri, ci convingși că asta este singura biserică adevărată alui Isus Hristos, căreia *El însuși îi dă viață, putere și tărie.*

Partidul național-tărănesc este împotriva proiectului dlui Lapedatu. Cu deosebită satisfacție înregistrăm, că atitudinea adoptată de partidul național-tărănesc în chestia monstruosului proiect al dlui ministru Lapedatu este cât se poate mai favorabilă luptelor noastre și de aceea publicăm și noi aici comunicatul dat în cauză din partea conducerii acestui partid.

Este următorul:

Ținând seamă, că hotărârile dela Alba-Iulia — proclamate cu concursul și cu adesiunea unanimă a capilor bisericesti din Ardeal și Banat ai ambelor confesiuni naționale — fac parte integrantă din programul partidului; și având în vedere, că la punctul al doilea al acestor hotărâri, se prevede „egala îndreptățire și deplina libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat“, având în vedere și textul articolului 22 din Constituția, făcută chiar de partidul liberal, care

precizează că: „libertatea conștiinței este absolută“ și că „statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune“;

Partidul național-tărănesc, examinând proiectul de lege relativ la regimul cultelor prezentat Senatului de actualul guvern, constată că nu corespunde principiilor mai sus menționate, ci mai mult poate deveni o cauză primejdieasă de grave neînțelegeri între confesiunile din țară și în special între cele două biserici naționale.

In consecință hotărăște că nu acceptă acest proiect de lege. *Partidul național-tărănesc are convingerea, că statul are înalta misiune de a îndeplini un rol de conciliere între diferitele culte și de a elimina iar nu de a crea, cum se face prin actualul proiect de lege, posibilități de conflict între ele.*

Partidul național-tărănesc crede, că actualul proiect de lege nu numai că nu respectă principiile mai sus menționate, ci depășind limitele dreptului de control rezervat statului, introduce măsuri vexatorii și de caracter polițienesc în viața religioasă a țării.

Dovada cea mai dureroasă a efectelor acestui proiect de lege este deplorabila stare de surescitare pe tema religioasă, la care s'a ajuns tocmai în aceste momente, când țara are nevoie supremă de liniște și de concordie...

Cuvântul tinereții

Cum vede chestia noului regim al cultelor un membru al generației de mâine*)

Nu ni-e de ajuns criza socială și politică în care ne sbatem. Oameni, pe cari ziua de mâine a acestei nații nu-i îngrijorează — au ridicat, inconștienți, și steagul luptei confesionale.

În marea tulburare a politicii românești de după unire, în care *nu s'a consolidat încă nici una din vitalele probleme ale existenței noastre*, neodihniții turmentați de cuceriri donchișotești, au scos sabia și împotriva bisericii unite: *o sabie înmuată în ură și otrăvă.*

Anul acesta, când urmează să aibă loc sărbătoarea alor zece ani dela unire, anul acesta care ar trebui se aducă dragoste curată între frați și mângâiere în sufletul fiecărui român creștin, își îmbracă primăvara în doliu. — Este grozavă decepția pe care ne-o aduce, este prea neîndurător acest an, pe care l așteptam să vie altfel: *Un an de consolidare sufletească, un popas de cimentare a conștiinței naționale după zece ani, un an de sărbătoare mare și de bucurie, nu de ceartă și de învrăjbită națională!*

Săltați nebunește pe fibrele unui egoism stupid și al unor abracadabrante imaginații de mărire personale, ce le pasă unor inconștienți de viitorul poporului acesta?!

Ce le pasă unor fanatici bolnavi de destrămarea și otrăvirea *credinței*, pe care ei au trafic-o de mult pentru orgoliul propriu?!

Țăranul român n'a cunoscut *lupta confesională.* El și-a muncit o săptămână întreagă brazda de pământ, s'a dus la coasă și la sapă de dimineața până seara și în Dumineci cu suflet împăcat s'a dus la biserică să se roage lui Dumnezeu.

Dacă a fost singurul greco-catolic într'un sat și deci n'a avut biserică sa — s'a dus la biserică ceaalaltă. Iar dacă a fost ortodox, s'a închinat lui Dumnezeu în biserică unită.

Niciodată însă prin sufletul său trudit n'a trecut vre o indoială de credință și n'a văzut în deaproapele-i de altă confesiune, decât un frate.

Astăzi veniți domnilor dela Sibiu și București, cu inovații pe care nu ați încercat să le pătrundeți.

Prin proiectele, pentru a căror consacrare de lege depuneți atâtea zel inexplicabil, nu aduceți iubire și nici pace între frați. Căci noi cunoaștem tot gândul asasin — paravanat în dosul unor litere așternute fără cumpănire pe

*) Publicăm cu plăcere aceste știri ale unui fruntaș al tinereții universitare din Cluj, care a înțeles că e dator să participe și ea, cu tot sufletul, la lupta bisericii noastre.

hârtie. Ni se proiectează fantasmă stră tot ce urmărești: moartea Biserica, la umbra căreia s'a plămânit romanității noastre și prin care visul milenar al românismului, este elor condamnării la moarte. O moarte care există decât în creerul ciocilor ei, dar de care nouă nu ni-e teamă. Suntem mai tari ca oricând. Lupta ne-a strâns rândurile, a contopit nuanțele credințelor politice și ne-a oțelit sufletele pentru războiul, pe care morții din morminte ne cer să-i ducem.

Noi tinerii ne-am adunat alături de bătrâni, cu tot curajul luptei pe care ni-l dă tinerețea. Furăm pe tot ce avem mai sfânt să ne păzim credința în care ne-am născut, chiar cu jertfa vieții. Umbrele lui Inocențiu Micu, Petre Pavel Aron, Samuil Micu, moaștele lui Petru Major, Ioan Vancea ori Demetriu Radu, ne urmăresc pași și ne învoibură sufletele. Ne apar ca monstrare de totdeauna: *să fim treji la datorie — ca un blestem de dincolo de moarte: dacă vom dezerta laș dela luptă.*

Din mormintele lor reci și-au simțit profanată mucenicia și cer să-i apărăm.

Avalanșei de planuri necugetate, care amenință cu desagregarea sufletească a unui neam întreg, ei cer să-i opunem zăgaz. După zece ani dela unire, neodihniților sibieni, cari v'ați lepădat de menirea creștinească ce vi-se impune — și v'ați întovărășit cu toți ambițioșii politicianismului de rând — aduceți-ne *solia înfrățirii sufletești*, nu lupta confesională.

Domnilor guvernanți, alcătuiți proiecte, votați legi, încasați fără milă acel milion de diurnă pe care statul îl pierde în fiecare zi, dar lăsați în pace, nu tulburați și mai mult sufletul curat al acestei nații.

Faceți ce vreți, căci sunteți mandatarii (B) națiunii — dar nu mai oferiți tristul spectacol al *învrăjbirii confesionale.*

BAZIL GRUI

Pentru cartea bună

Apelul ordinului sf. Vasile cel mare de la mănăstirea Bixadului pentru înființarea unei tipografii*)

Un gând avem și gândul faptă trebuie să se facă. Nu pentru noi, ci pentru Acela, căruia îi slujim. E gândul tipografiei, ce vrem să o înființăm, punându-o sub scutul acelei Inimi iubitoare a lui Isus, căreia vrem să-i aducem ca ardere de tot nu numai toate puterile noastre, ci și însaș fința noastră.

Interes material nu căutăm. Alte sunt interesele, cari ne silesc înainte spre înfăptuirea gândului nostru. Sunt interesele bisericii lui Hristos, interesele sufletelor nemuritoare.

Isus, în deosebi euharisticul Isus, e încă destul de străin între noi. E ignorat, părăsit; e atăcat și dușmănit. Și noi bine știm că numai prin Isus este mântuire. În serviciul Lui vrem să punem tipografia noastră.

Prin aceasta vrem să servim totodată și sufletelor. Sunt atâtea mii de suflete cufundate în întunec, căroro slova ieftină a tipografiei noastre le-ar aduce lumină. Sunt atâtea suflete slabe, cari ar trebui întărite, atâtea suflete

* Alăturându-ne din tot sufletul la acest apel al călugărilor noștri dela mănăstirea Bixadului — de unde sperăm să avem cu timpul cel mai mare ajutor în luptele grele ce ne așteaptă — îndemnăm și din partea noastră pe toți cari pot să ajute la realizarea gândului frumos al unei tipografii baziliane, să trimită cât mai fără întârziere, obolul lor pe adresa mănăstirii numite. — Bani pot fi trimiși și pe adresa »Unirii«, care se angajează cu plăcere la chitarea tuturor sumelor ce vor incurge.

găsite de sectari, cari ar trebui întoarse, câte mișcările mari religioase, cari ar trebui sfinite, atâtea luptele, cari ar trebui purtate slova tiparului.

Vom sta oare cu mâinile în sân, privind, am alții se organizează și se înarmează cu această armă modernă?

Noi ne oferim la muncă până la jertfire sine, la muncă fără răsplătă dela oameni, fără salar, fără lauda omenească. Noi dăm, întem gata să dăm, ce avem. Așteptăm să primim dela alții, ce nu avem.

Ne trebuie bani.

Să putem oare crede, că obștea bisericii noastre să nu poată înzestra o mănăstire ro-mânească cu o tipografie?...

Să putem oare crede, că vrednicii siu-tori ai altarelor noastre să ne lase a ne mistui de geaba, și să nu urnească pe intelectualii țostri, medici, advocați, profesori, și alții, la praf?...

Nu, noi nu o credem aceasta!

Când dar deschidem larg acțiunea pentru înfăptuirea tipografiei, rugăm pe toți, să nu ne lase a ne istovi în sbuciumări zădarnice, ci să afle glasul nostru desinteresat răsunit în nima fiecărui credincios al bisericii noastre unite cu Roma.

Binecuvântarea arhierilor noștri ne în-opește în aceasta străduință a noastră.

Facem acest apel în numele Aceluia, care a zis: „Cereți și se va da vouă...“

E cauza Lui și a sufletelor.

Nu ne respingeți!

Știri mărunte

AVIZ. Procesiunea solemnă de mâine, va porni la ora 11 din fața bisericii catedrale, traversând piața Inocențiu Klein, strada Regina Maria, o porțiune a străzii Regele Ferdinand, str. Timoteiu Cipariu, și se va întoarce pe cea-altă parte a pieții iarși în fața catedralei, unde se va ținea o cuvântare. Credincioșii cari vor participa sunt rugați să se grupeze în șiruri de câte patru, păstrând cea mai depăință ordine. În vederea acestei procesiuni, liturghia în catedrală se va începe numai la orele 10. — Comitetul.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe p. *Alexandru Rusu* paroh la Găgșor, iar pe absolventul de teologie *Ștefan Șufudean*, actuar la Administrația centrală capitulară.

— În locul dlui Dr. Antonescu, transferat la alt post, a fost delegat a împlini atribuția de medic primar al județului nostru Târnava Mică *Dr. Al. Măcelariu*, medic al circumscripției Veja-nouă (Cenade).

Abatele Zavoral — doctor honoris causa. P. M. Zavoral, starețul mănăstirii Străvoș, un sincer prieten al României — care a înemeiat la Praga un Institut româno-ceh, al căruia președinte este — a fost distins de curând cu titlul de doctor honoris causa din partea facultății de teologie din Praga. Serbarea s'a desășurat în fața întregului corp profesoral, în frunte cu rectorul Niederle și în cursul ei decanul facultății de teologie a motivat înalta distincție cu carea importanță a abatelui Zavoral și a mănăstirii sale din punct de vedere religios și național pentru Cehoslovacia. — Este o cinste bine-meritată, din prilejul căreia aducem și noi cele mai sincere urări părintelui Metodi Zavoral.

Locale. Dumineca viitoare, la Bunavestire, va predica în catedrală Clarisimul *Dr. Augustin Popa*, profesor la Academia de teologie.

— Joia trecută, la 15 Martie c. s'a deschis un nou curs pentru cantori, la care și de astădată a fost o afluență din cele mai mari. S'au primit la 80 de candidați, cari însușindu-și, timp

de 6 luni, cunoștințele și îndemnările de lipsă, urmează a fi ca mâine noii pioneri ai uniformizării cântărilor noastre bisericesti. Conducerea o are tot Mgr. Iuniu Br. Micu, directorul Oficiului arhidiecezan, iar cursurile le fac profesori ai institutelor noastre de învățământ.

— Cu ziua de 1 Martie c. s'a deschis din nou spitalul din Blaj, care sperăm să nu mai fie silit a-și închide porțile. O nouă neglijare a acestei instituții de primă necesitate ar însemna o complectă nesocotire a intereselor sanitare ale unei populații care numai pe o rază de 30—50 km. își poate găsi un spital.

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică cu terminul de 31 Martie c. concurs la parohiile *Zam-Sâncraiu*, prot. Morlaca, *Săliște*, prot. Turda și *Băgaciu*, prot. Dicioșmăntin.

O centrală de ornitologie. În urma inițiativei luate de d. *Gh. Nedici*, consilier la Inalta Curte de casație s'a înființat pe lângă ministerul domeniilor, o centrală de ornitologie, care va funcționa după îndrumările dsale, având puncte de observație în diferite părți ale țării. Scopul acestei noi instituții în țara noastră este important, pentru că studierea de aproape a faunei din regnul ornitologic și în special a vântului aripat, pasant și stabil, va contribui în mod efectiv la îmbogățirea cunoștințelor din domeniul științelor naturale, punând țara noastră pe picior de egalitate cu țările civilizate. Dealtfel este știut, că România este traseul principal al emigrațiilor și locul de popas al nenumăratelor spețe pe păsări călătoare ce trec din țările tropicale spre cele septentrionale și vice-versa. Astfel se vor putea studia multe lucruri necunoscute din obiceiurile și firea acestor păsări.

Mulțumită. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Oficiul parohial Păltinoasa, districtul Ciceu-Cristurului (eparhia Gherla), mulțumește și pe această cale dlui Iosif Zinveliu, cursor diecezan în Lugoj, pentru evanghelia donată parohiei: Dumnezou să-i răsplătească. — *Vasile Moldovan*, preot.»

† **Iulu Madincea**, funcționar la serviciul apelor din Timișoara și un fiu al p. canonic Ioan Madincea din Lugoj — căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre —, s'a stins la 1 Martie c. în anul 44 al etății. Îi deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

Mai multora. Din cauza imbulzirii de material privind chestiunea de supremă actualitate, articolele cari ating alte chestiuni vor putea fi publicate abia mai târziu. Acelaș lucru trebuie înțeles și pentru recenzile pe cari ne-am obișnuit să le facem publicațiilor ce ni-se trimit.

B. Cluj. Ultima informație referitoare la legea cultelor este următoarea: »Comitetul delegaților — sub prezidenția P. S. episcop Comșa al Aradului — a discutat Miercuri la Senat proiectul de lege al cultelor. Au luat parte la discuții d. Al. Lapedatu, ministrul cultelor și numeroși senatori. Proiectul a fost adoptat de comitetul delegaților, cu modificările ce i s'au adus în secții. La art. 45 l. P. S. mitropolit Bălan și P. S. S. episcop Hossu, exprimând punctele de vedere ale celor două biserici: ortodoxe și unite, comitetul a hotărât ca articolul în chestiune să fie supus dezbaterilor Senatului, așa cum a fost redactat de Consiliul legislativ. Proiectul va fi supus Vineri discuției matorului corp». — Iar dacă este așa, va înțelege oricine, că știrea lansată de »Națiunea« dela DVoastră, că »mitropolia noastră ar fi interzis procesiunile și intruniile de protest împotriva legii cultelor«, este o simplă scornitură de prost gust.

„Telegraful român“. Sibiu. La »infamiile precucioase« pe cari le debitați în Nr. DVoastră dela 14 Martie c. la adresa dlui Dr. Zaharie German, profesor în Sibiu, acesta ne trimite un răspuns, pe care regretăm a nu-l putea publica — din cauza întârzierii cu care ne-a sosit — în numărul de față. Îl vom da în numărul proxim, dar și până atunci ținem să Vă asigurăm, că nu V'ați găsit omul, pe care l-ați putea teroriza cu amenințările DV. puerile și care miroasă a șantaj, că, vezi Doamne, această »dihanie« n'ar trebui să mai poată face educația la un liccu de stat (ați voit, probabil, să spuneti: al unui stat ortodox), în care 85% a elevilor sunt ortodocși. — Binevoii deci a afla, că, până acum cel puțin, profesorii cu titlu definitiv nu sunt la discreția Neodihnitului DVoastră stăpân.

D. Satu-mare. După cum puteți vedea și din acest număr, mișcarea pentru părăsirea partidului liberal din partea acelor uniți, preoți și mireni, cari au putut fi prinși vremelnic în mrejele lui, continuă — și suntem în situația de-a Vă putea asigura, că după votarea articolului 45 în forma lui păcătoasă aprobată de Consiliul legislativ, niciunul nu va mai rămânea, prin părțile noastre,

în șirul acestui partid, care ne-a jurat perire. Și pilda aceasta va fi imitată — suntem siguri — și în alte părți, de toți fiii credincioși ai bisericii noastre.

Parohia unită. Reșița. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent. Numărul 2 l-am trimis din nou.

Oficiul parohial. Tarna mare. Am primit 350 Lei. Mai restați pe anul trecut 30 Lei. Adresa am cores-o.

Administratura apostolică. Siret. Am primit abonamentul pe anul curent.

Oficiul parohial. Strămtura. Am primit 400 Lei. Achitat până la 31 XII 1928.

Oficiul parohial. Sănnicolaul mare. Confirmăm primirea abonamentului pe 1927.

A. Șarmaș. Confirmăm primirea abonamentului pe o jumătate de an.

Ș. Sighet. Pe 1927 mai restați cu 130 Lei. Suma trimisă am primit-o.

Oficiul parohial. Rușeni. Am primit 200 Lei, abonament pe 1928.

Oficiul parohial. Târnova. Chităm primirea sumei de Lei 200.

B. Răsboieni-Cetate. Am primit abonamentul pe 1928.

Dr. G. Sibiu. Am primit 100 Lei.

Convocator

P. T. membri ai **Casinei Române** din Blaj se convoacă prin aceasta la a **XXX adunare generală**, care se va ținea **Dumineca în 25 Martie 1928, la orele 10^{1/2} a. m.** în localul Casinei, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării și designarea celor doi membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul general al comitetului.
3. Raportul casșierului,
4. Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor de sub 2 și 3.
5. Raportul comisiunilor.
6. Eventuale propuneri.

Blaj, din ședința comitetului ținută la 12 Martie 1928.

Dr. Alexandru Rusu
președinte

Prof. Augustin Popa
p. secretar

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune stofe.

Prapori de mătasă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

(97) 35—?

RECLAMA

„este sufletul comerțului“

Nr. 102—1928

Edict

Ana Ghira născută Crăciun, soția lui Simion Ghira foastă locuitoare în comuna Lăscud, a cărei domiciliu azi e necunoscută, e provocată ca în termen de un an și o zi, dela a doua publicare a acestui edict să se prezente înaintea subscrisului Oficiu protopopesc, ca for delegat de Instanță, pentru pertractarea acțiunii de divorț ridicată contra dânssei de către soțul său. La caz contrar cauza se va pertracta în absență.

Oficiul protopopesc gr-catolic.
Iernut, 28 Februarie 1928.

Alexandru Papiu
protopop

(346) 2—2

□ □ GRATIS □ □

Trimitcatalo-
gul despre **Vițe de vie altoite** care cuprin-
de prețurile
cele mai ieftine și sfaturile neresplătibile pen-
tru fieceare viticultor. În interesul propriu al
DV. nu procurați vițe de vie sau vițe altoite,
până când nu cetiți călauza mea de viticultură.

Adresa I. SZÜCS pepinerie 25

14—16 [160]

Diosig, jud. Bihor.

Se caută agenți pe lângă provizie mare.

Cereți oferte !!

**HARMONIUM
(FISHARMONIUM)**

fabricație foarte bună, cu prețuri convenabile la

DAVID

Magazin de Instrumente muzicale

C L U J, Strada Memorandului 12

(565) 1—2

MOTTO:

Cumpărarea unui pian este
o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru
aceasta este eminentul renume
al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai
mare magazin de specia-
litate în Ardeal. -- Repre-
zentanța generală a mar-
cei mondiale:

F Ö R S T E R

P I A N E

Se pot cumpăra și pe lângă
condițiuni de plată în rate
mai lungi

(38)

CLUI, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon: 4—19.

Oficiul parohial român unit Bicz—Biczul ardelean

PUBLICAȚIE

Oficiul parohial gr.-cat. din Bicz, comuna Biczul ardelean, județul Neamțiu, publică *licitație* pentru *construirea unei noi biserici din piatră, pe ziua de 1 Aprilie 1928 orele 2 d. m.*

Prețul de strigare se va stabili la fața locului, reflectanții sunt obligați a depune *va-
diu de 10% în numerar, sau în hârtii de
valoare.*

Planul și devizul aprobat de Prea Ven-
ratul Consistor, precum și condițiunile de ed-
ficare, se pot vedea zilnic la Oficiul parohi-
din localitate.

*Reflectanții pot să-și prezinte și al-
planuri.*

Comitetul bis. își rezervă dreptul de a în-
cheia contractul cu oricare ofertant, indiferent
de prețurile oferite.

Biczul ardelean, la 5 Martie 1928.

Teodor Căndea,
paroh

Emanoil Țifrea
curator primar

(475) 1—1

Mașini de freerat

(257) 11—?

Tractoare**Motoare Diesel****Mașini de moară**

Prețuri de fabrică originale — Condițiuni de plată favorabile
Soc. An. Română pentru comerțul de Mașini Agricole.

Telefon: 151.

CLUI, str. Reg. Maria 45.

Telegrame: Locomobil.

Noutăți în stofe de primăvară

la filiala din Cluj a firmei

GROMEN SI HERBERT

Calea Regale Ferdinand 13

Mare asortiment în stofe pentru vesminte de copii și tot ce se ține de ele

Pentru serviciu prompt:

garantează numele firmei**Vreți să faceți afaceri bune?**

Folositi-vă de serviciile ce vi-le oferă

Anuarul României

pentru Comerț, Industrie, Meserii și Agricultură

Ediția III-a pe 1928

Apărut în editura RUDOLF MOSSE S. A.

Un volum de cca. 3000 pagini, cuprinzând *peste 1.000.000 adrese* din cele
vre-o 15.000 orașe și sate ale României.

Date statistice, 3 indicatoare de localități, indicatorul branșelor în șase
limbi, ministere, consulat, etc. etc.

Prețul unui volum: Lei 3.000 franco. Comenzile se execută imediat și se
pot face la Editură: RUDOLF MOSSE, SOC. ANON. CALEA VICTORIEI 31, ca și
la reprezentanțele din Arad, Brașov Cluj, Oradea și Timișoara.

Din nici o bancă, nici o fabrică, nici o casă comercială serioasă, nu trebuie
să lipsească Anuarul României pe 1928, editura Rudolf Mosse.

NOTĂ. Redacția ANUARULI ROMÂNIEI apelează călduros la toți acei cari vor
cumpăra și consulta lucrarea, să-i comunice orice observațiuni vor crede utile pentru vii-
toarea ediție.

(19)